

De karmelitaanse weg

Een oud pad voor
de hedendaagse pelgrim

AAN DE FAMILIA CARMELITANA

*Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart,
vors mij en ken mijn gedachten.*

Zie of mijn weg die van de goddelozen is.

Leid mij op de weg die toekomst heeft.

(psalm 139)

De karmelitaanse weg

Een oud pad voor de hedendaagse pelgrim

John WELCH

CARMELITANA

© Uitgeverij Carmelitana, Gent 2019 (www.carmelitana.be) voor de vertaling
oorspronkelijke titel en uitgever:

The Carmelite way Copyright © 1996 by John Welch O. Carm.

Published in the USA by Paulistpress

997 Macarthur Boulevard

Mahwah, New Jersey 07430

Vertaling: Zr Nicola van de Rakt en Ineke Wackers T.O.C.

ISBN: 978-949-2434-17-3

Wettelijk Depot: D/2019/0770/01

NUR: 707

Kaft en vormgeving: Press Point.be, Kluisbergen

Druk:

INHOUD

VOORWOORD	9
Hoofdstuk een	13
HET VISIOEN VAN DE KARMELIETEN	13
Het begin van de Karmeltraditie en pogingen tot vernieuwing	13
<i>De eerste karmelieten</i>	14
<i>Verval, de hervorming van Mantua, en Johannes Soreth</i>	21
<i>De zusters karmelietessen</i>	24
<i>De hervorming van Albi</i>	25
<i>Nicolaas Audet en een programma van vernieuwing</i>	27
<i>De hervorming van Teresa van Avila</i>	30
<i>Johannes van het Kruis</i>	34
<i>De hervorming van Touraine</i>	36
<i>Het karmelitaans getuigenis</i>	39
Hoofdstuk twee	41
DE BRANDENDE PIJL	41
Een vroegtijdig pleidooi om terug te keren naar de woestijn	41
<i>Karmel en de woestijn</i>	42
<i>De brandende pijl</i>	43
<i>Het karmelitaans dilemma</i>	54
Hoofdstuk drie	57
BEDRIEGLIJKE EGO'S EN VALSE GODEN	57
Volgens Teresa van Avila en Johannes van het Kruis	57
<i>Teresa van Avila en zelfkennis</i>	58
<i>Johannes van het Kruis en het verlaafde hart</i>	64
<i>Een karmelitaans perspectief</i>	66

Hoofdstuk vier	69
HET BOEK OVER DE EERSTE MONNIKEN	69
De stichtingsgeschiedenis van de Karmel	69
<i>Het boek over de eerste monniken</i>	73
<i>Een 'geschiedenis' van de karmelieten</i>	76
<i>Maria in de traditie</i>	80
Hoofdstuk vijf	85
CONTEMPLATIEF GEBED	85
Teresa van Avila en Johannes van het Kruis	85
<i>Teresa's burcht</i>	86
<i>Teresa's gebed</i>	88
<i>Het probleem van de goede, volwassen christen</i>	91
<i>Contemplatief gebed</i>	93
<i>Johannes van het Kruis</i>	95
<i>Donkere nachten</i>	97
<i>De karmelitaanse bijdrage</i>	101
Hoofdstuk zes	107
HET GEBED EN HET ZELF	107
Aspecten van de menselijke ontwikkeling	107
<i>Zelfkennis</i>	110
<i>Het ego</i>	112
<i>Persona</i>	117
<i>Schaduw</i>	120
<i>Mannelijk en vrouwelijk</i>	122
<i>Een karmelitaanse bijdrage</i>	127
Hoofdstuk zeven	133
MANNEN, VROUWEN EN CONTEMPLATIE	133
Geslachtskwesties in het geestelijk leven	133
<i>De pop van Vasalisa</i>	135

<i>Een interpretatie</i>	136
<i>Mannen, het probleem</i>	138
<i>Psychologie van de jongen</i>	141
<i>Psychologie van de man</i>	143
<i>Thuiskomen</i>	149
<i>Verwondering</i>	153
<i>Empathie</i>	153
<i>Diepe geest</i>	154
<i>Moreel geweld</i>	155
<i>De juiste levenshouding</i>	156
<i>Genieten</i>	156
<i>Vriendschap</i>	157
<i>Gemeenschap</i>	157
<i>Trouw</i>	158
<i>Ongetemdheid</i>	158
Hoofdstuk acht	159
VISIOENEN EN STEMEN	159
Buitengewone religieuze ervaringen	160
<i>Het 'bovennatuurlijke'</i>	162
<i>Lichamelijke visioenen</i>	164
<i>Visioenen van de verbeelding</i>	170
<i>Intellectuele visioenen</i>	174
<i>De karmelitaanse bijdrage</i>	177
Hoofdstuk negen	181
CONTEMPLATIE EN MEDELIJDEN	181
De traditie als bron van gerechtigheid en vrede	181
<i>De 'idyllische' eerste gemeenschap</i>	183
<i>Luisteren</i>	184
<i>Houd je centrum open</i>	186
<i>Leven te midden van het volk</i>	190
<i>'Wij armen'</i>	195
<i>Eerste antwoord: dankbaarheid en lofzang</i>	196

<i>Tweede antwoord: een woord van gerechtigheid</i>	197
<i>Het getuigenis van een biddende gemeenschap</i>	198
<i>Nogmaals, Elia</i>	200
Hoofdstuk tien	203
VERLANGEN WAT GOD VERLANGT	203
De vergoddelijking van onze menselijkheid	203
<i>Dieper ingaan in God</i>	205
<i>Liefhebben met de Liefde van God</i>	206
<i>Leven zonder waarom</i>	208
<i>Teresa's omvorming</i>	210
<i>De vergoddelijkte persoon</i>	213
Epiloog	216

VOORWOORD

Dit boek probeert terugkerende thema's binnen de karmelitaanse traditie te accentueren. Het heeft als doel de spirituele wijsheid van deze achthonderd jaar oude religieuze gemeenschap, beschikbaar te maken.

Karmelieten vormen een christelijke religieuze gemeenschap die begin 1200 op de berg Karmel in Palestina werd gesticht. Oorspronkelijk bestaande uit eremeieten, voegde zij zich spoedig bij een snel groeiende beweging in Europa en werd een van de belorden uit de Middeleeuwen. Tegenwoordig kent het leven van karmelieten nog steeds deze eremitische én apostolische wortels.

Door de eeuwen heen heeft de poging van de karmelieten om Christus te volgen een breed en kleurrijk historisch tapijt geweven. De meeste karmelieten zijn tamelijk onbekend in de geschiedenis, inclusief de eerste karmelieten. Sommigen echter werden vereerde personen, van wie het vastberaden zoeken naar God een inspiratie voor talloze anderen is geworden. Onder hen zijn Petrus Thomas, Andreas Corsini, Maria Magdalena de' Pazzi, Teresa van Avila, Johannes van het Kruis, Jean de Saint Samson, Elisabeth van de Drie-eenheid, Thérèse van Lisieux, Titus Brandsma en Edith Stein.

Een traditie van spiritualiteit is als een oud pad. Het wordt gevormd in de loop der tijden doordat veel reizigers het volgden. Mensen blijven het pad nemen, omdat het betrouwbaar is gebleken. De hedendaagse reiziger durft op de weg te vertrouwen vanwege het getuigenis van anderen.

De Karmeltraditie is net zo'n oud pad. De eerste sporen van het pad zijn gevormd door een praktisch anonieme groep mensen in een wadi, een canyon in de berg Karmel. Langzamerhand echter, toen pelgrims het als een weg beschouwden die hen hielp op hun reis, verdiepten zich de oorspronkelijk vage sporen, ze verbreedden zich en het pad werd duidelijker te onderscheiden en betrouw-

baar. Het kan nu gevonden worden op de meeste plattegronden die de gebieden van de ziel in kaart brengen.

Een christelijk spirituele traditie is het vertellen van het evangelie aan de hand van de beelden en de taal van een bijzondere groep van christenen. Het verhaal is door de tijd heen gevormd in een poging antwoord te geven op de uitdagingen van het evangelie. Uiteindelijk vinden zij hun eigen uitdrukkingswijze om verslag te doen van het paasmysterie, de dood en verrijzenis van Christus, aanwezig in hun eigen leven.

Elke traditie schept een sfeer. De woorden, de beelden, de geschiedenis en de biografieën van de gemeenschap creëren tezamen een spiritueel milieu voor de zoeker. Een traditie ontwikkelt een taal voor de ziel. Het schept een land waar Gods geest en de menselijke geest elkaar ontmoeten.

Deze ontmoeting met God vindt plaats in onze menselijke ervaring. Een religieuze traditie zorgt voor een horizon waarbinnen onze alledaagse ervaring geopend wordt op haar spirituele diepten. Op deze wijze bemiddelt de traditie het transcendente en stelt ons in staat te luisteren naar Gods aanwezigheid en naar zijn roepen. De traditie zorgt ook voor een speciale taal om onze ervaring van God te interpreteren en erover te communiceren.

De Karmeltraditie vertelt ons het verhaal van Gods aanwezigheid aan de hand van beelden en een taal die specifiek, maar niet exclusief, karmelitaans zijn. Doorheen hun lange geschiedenis hebben de karmelieten een voorkeur voor bepaalde beelden en thema's van de christelijke traditie getoond. Ze hebben ook uit hun eigen verbeelding geput om zo de christelijke schatkamer te verrijken.

De karmelitaanse versie van het verhaal kan noch meer noch minder zijn dan het verhaal van Christus uit de evangeliën. Het is het evangelie verteld in de taal van een bijzondere gemeenschap van christenen, genaamd karmelieten.

Een pelgrim heeft verwachtingen van een traditie. De traditie zou in staat moeten zijn een onweerstaanbaar christelijke visie

voor de levensreis te bieden. Ze zou zich met een doel moeten vereenzelvigen en waarschuwen voor de moeilijkheden en problemen die men ondervindt op de weg. Ze moet zorgen voor een landkaart om de weg te gaan en hulpmiddelen bieden om de moeilijkheden te boven te komen. Een traditie moet ook in staat zijn een overwinningsverhaal te vertellen over een ogenschijnlijk nederlaag. Zij moet, bij voorbaat, een doel kunnen vieren dat nog niet bereikt is.

Dergelijke verwachtingen structureren dit voorliggende werk. Deze interpretatie van de Karmeltraditie is een van de karmelitaanse perspectieven. Elk perspectief zal noodzakelijkerwijs anders zijn. De voornaamste bronnen voor dit werk zijn de documenten en de geschiedenis van de eerste karmelieten en de geschriften van de Karmelmystici uit de zestiende eeuw: Teresa van Avila en Johannes van het Kruis. Hoewel ook andere Karmelfiguren in dit werk zijn opgenomen, blijven Teresa van Avila en Johannes van het Kruis de beste vertegenwoordigers van de Karmeltraditie.

Hoofdstuk een

HET VISIOEN VAN DE KARMELIETEN

Het begin van de Karmeltraditie en pogingen tot vernieuwing

Een ideaal hebben aan de hand van levensmogelijkheden is één; het is een tweede om dit concreet vorm te geven en als derde is er dan nog het in stand houden van het ideaal. Dit proces is noodzakelijk of het nu gaat om één persoon of een gemeenschap. Hoe langer het ideaal volgehouden moet worden des te groter wordt de mogelijkheid dat het vervaagt, en neemt dus de noodzaak tot vernieuwing en revitalisering van het oorspronkelijke ideaal gelijktijdig toe.

De christelijke gemeenschap die zichzelf Karmel noemt, heeft gedurende bijna achthonderd jaar geprobeerd een ideaal te bewaren. Het feit dat het nog steeds mensen bezielt en uitdaagt getuigt van haar kracht. Het is echter een ideaal geïncarneerd in menselijke wezens wier trouw aan het ideaal lijdt onder de grillen van het menselijk bestaan.

Met andere woorden: de karmelieten hebben herhaaldelijk zichzelf en anderen verwaarloosd en moesten zichzelf berouwvol hernemen. De geschiedenis van de karmelieten, vanuit één perspectief gezien, is een les over het gevaar van menselijke overmoed en de consequenties van het verwaarlozen van wezenlijke waarden. Het is ook het getuigenis van de menselijke geest, die de mogelijkheid heeft om nogmaals naar de bron van zijn verbeeldingskracht te gaan en een beeld op te stellen van wat eens was en wat nog steeds zou kunnen zijn.

‘Niemand van ons heeft reden,’ schreef de karmelietes Teresa van Avila, ‘tot klagen. Dat zij die haar Orde zal zien vervallen, zich inspannt om de hoeksteen te zijn waarop men het gebouw kan vernieuwen. De Heer zal haar daarbij helpen.’¹ Het verhaal van de Karmel is het verhaal van juist dergelijke mensen die naar voren treden, keer op keer, om anderen op te roepen tot hernieuwing van het oorspronkelijke ideaal, hen tegelijkertijd herinnerend aan hun eigen diepste verlangen.

Wat nu volgt is een kort verslag van de oorsprong van deze gemeenschap en van de succesvolle pogingen van karmelitaanse mannen en vrouwen om de verantwoordelijkheid te nemen voor hun orde en haar ideaal.

De eerste karmelieten

Het pad van de Karmel begint op een plaats van aandacht voor God, een bergrug vooruitspringend in de Middellandse Zee. De berg Karmel vormt de zuidelijke grens van de baai van Haifa in Israël. Hier, tussen hemel en aarde, zee en land, kwamen mensen in gebed bijeen. Onder hen de profeet Elia. Hij zou vereenzelvigd worden met de weg die de Karmel zou zijn.

Aan het einde van de twaalfde eeuw verzamelden de oorspronkelijke karmelieten zich op de berg en in zijn kloven ten einde hun vroegere leven te ontvluchten. Om vrij te zijn van de druk en de verwachtingen welke hen gevangen hielden. Om orde op zaken te stellen wat betreft hun prioriteiten. Waarschijnlijk kwamen de meesten uit andere landen, ervoor kiezend om opnieuw te beginnen in een onbekend land.

¹ Teresa van Avila, *Kloosterstichtingen*, in: *Mystieke Werken van Teresa van Avila*, deel 2, Carmelitana Gent, 1980, hoofdstuk 4, nr.7.

Zij kwamen uit het westen, Latijnen, levend in een door kruisvaarders beschermd gebied dat het koninkrijk van Jeruzalem werd genoemd, oftewel het Latijnse koninkrijk. Onder de kruisvaarders was geheel Palestina bekend als het koninkrijk van Jeruzalem, maar Saladin versloeg de kruisvaarders tijdens de strijd van Hattin in 1187 en bracht het merendeel van het land weer onder het gezag van de moslims. Richard Leeuwenhart heroverde Akko in 1191 en sloot een verdrag dat de kruisvaarders zeggenschap gaf over een smalle strook land aan de kust van Palestina, het restant van het koninkrijk van Jeruzalem. Dit kustland omvatte de berg Karmel. Hoogstwaarschijnlijk gingen de eerste karmelieten enige tijd hierna op de berg Karmel wonen. Misschien kwamen enkelen van de kluizenaars van andere hermitages in Palestina en Antiochië, die nu niet meer konden worden aangehouden.²

De oorspronkelijke karmelieten vestigden zich op de berg Karmel bij een bron bekend als 'de bron van Elia'. De bron lag aan de opening van de wadi ain-es-Siah, ongeveer twee kilometer landinwaarts, gerekend vanaf het punt van het voorgebergte. De wadi liep ongeveer een kilometer van oost naar west, zich openend naar de Middellandse Zee. Hier woonden de karmelieten de eerste honderd jaar.

Deze mannen lieten bijna geen geschreven verslagen na. Toen de geschiedenis voor het eerst kennis van hen nam, waren ze reeds een functionerende gemeenschap. In het begin van 1200 verschenen de eerste berichten over hen in verslagen van pelgrims die op weg zijn naar Jeruzalem. Die pelgrims kwamen ten noorden van de berg Karmel in Akko aan land en reisden zuidelijk langs de kust over de *via maris*, waarbij ze de plaats van de bron van Elia passeerden. Zelfs op dit vroege tijdstip konden de pelgrims al melden dat de kerk die ze in de wadi zagen aan de Maagd Maria toegewijd was.

2 Joachim Smet, O. Carm., *De Geschiedenis van de Karmel*, deel 1, Provinciaal Nederlands Karmel, Almelo, 1988, 25-26.

Jacques de Vitry, die bisschop was van Akko van 1216 tot 1228, getuigde ook van hun bestaan. Hij duidde plaatsen in Palestina aan waar het leven als eremiet floreerde en rapporteerde: ‘... anderen leidden, in navolging van de heilige eenzaat en profeet Elia, een leven in eenzaamheid op de berg Karmel..., dichtbij de bron die de bron van Elia genoemd wordt..., waar ze als bijen des Heren in hun op een bijenkorf lijkende cellen honing van geestelijke zoetheid vergaarden.’³

De vroegst opgetekende mededeling van de karmelieten zelf is bewaard gebleven in de openingszinnen van hun constituties van 1281. Deze zinnen, bekend als de *Rubrica Prima*, gaan zeer waarschijnlijk terug tot 1230, toen sommige karmelieten teruggingen naar Europa en hun identiteit een vraag was. Het volgende antwoord werd gegeven door leden van de orde toen ze bevraagd werden op hun erfgoed:

Hierbij leggen wij getuigenis af van de waarheid en verklaren dat het aan geen twijfel onderhevig is, dat vanaf de tijd dat de profeten Elia en Elisa een devoot leven leidden op de berg Karmel, heilige Vaders, zowel van het Oude als van het Nieuwe verbond, bij het overwegen van hemelse zaken aangetrokken werden tot de eenzaamheid van genoemde berg en aldaar, bij de bron van Elia, een lofwaardig en heilig leven hebben geleid in voortdurende boetvaardigheid.

Het waren dezelfde navolgers van Elia en Elisa die ten tijde van Innocentius III door Albertus, patriarch van Jeruzalem, in één gemeenschap werden samengebracht, nadat hij voor hen een regel had geschreven, welke regel Paus Honorius, de opvolger van genoemde Innocentius, alsmede velen van hún opvolgers, door middel van hun oorkonden van ganser harte hebben goed-

3 Carlo Cicconetti, O. Carm., *The Rule of Carmel*, trans. Gabriel Pausback, O. Carm., ed. Paul Hoban, O. Carm. (Darien, IL: Carmelite Spiritual Center, 1984), 62. Vertaling Joachim Smet, deel 1, 25.

gekeurd en bekrachtigd. Wij, hun volgelingen, die onze geloften hebben afgelegd op deze regel, dienen de Heer in verscheidene delen van de wereld tot op de dag van vandaag toe.⁴

Deze eerste karmelieten waren mannen die in hun leven een bekering moeten hebben doorgemaakt, een diepgaande verandering van levensstijl en een herordening van waarden. Als gevolg van hun bekering trokken ze zich terug in de eenzaamheid, de traditionele rolpatronen in de maatschappij achterlatend. Bovendien waren het pelgrims, door hun bekering gedreven naar de periferie van de maatschappij en de kerk om op het erfgoed van Jezus Christus te leven en daar hun soevereine Heer te dienen.

We kennen de namen van deze eerste karmelieten niet.⁵ Hun bezieling echter kennen we wel. Vanaf het begin was deze traditie verankerd in de diepe verlangens van het menselijk hart. Alleen door zich op deze berg te vestigen en samen een nieuw leven te beginnen konden zij antwoorden op dergelijke verlangens. ‘Diepe spelonken van gevoel’, zoals later in de gedichten van Johannes van het Kruis omschreven. Waarom anders daar te leven waar zij leefden?

We mogen aannemen dat ze geprobeerd hadden hun geestelijke honger te bevredigen met het normale voedsel dat het leven voedt: relaties, bezittingen, plannen, titels, reputaties. Waarschijnlijk vonden ze dat hun pogingen en hun aanpak weinig vrede in hun leven brachten. Ze hadden niets gevonden dat toereikend genoeg was om hun onrust te stillen.

4 Smet, deel 1, 43. De originele Latijnse tekst is te vinden in: Adrianus Staring, *O. Carm., Medieval Carmelite Heritage* (Rome: Institutum Carmelitanum, 1989), 40, 41.

5 Zie Elias Friedman, *The Latin Hermits of Mount Carmel* (Roma: Institutum Historicum Teresanum, 1979), 189-193. Van de eerste generatie karmelieten die werkelijk woonden op de berg Karmel, zijn alleen drie namen met zekerheid bekend: Dominicus en Jacobus, getuigen bij het opmaken van een testament te Akko in 1273, en Willem van Sanvico die definator van het Heilig Land was tijdens het generaal kapittel van 1287.

Zodoende gaven zij hun eerdere leven op en begonnen opnieuw. Misschien ontvluchtten zij meer dan enkel rusteloosheid. Het leven was misschien uiteen gevallen in diepe teleurstelling; misschien ervoeren zij ondraaglijke verliezen; misschien waren ze van andere plaatsen verdreven of ontvluchtten ze zelfs de wet.

Het was echter meer dan een ontvluchten dat hen naar de berg Karmel voerde. Zij voelden zich ertoe geroepen. Ik denk dat het mensen waren die zich op verschillende wijzen opgejaagd voelden en die elkaar vonden op een berg die hun verlangens opriep. Vandaag de dag zijn er mensen die zich tot deze traditie wenden, omdat zij zich ook als pelgrims op deze aarde voelen, intense hunkering ervaren en door een roepstem voortgedreven worden.

De omstandigheden op de berg Karmel zijn uitnodigend. Het is een glooiend terrein richting Middellandse Zee. Deze zorgt voor een koele bries in de kloof. Binnen haar wanden leefden de mensen op korte afstand van elkaar en brachten hun tijd door met bezinning en gebed. Zij lazen de Schrift en droegen haar aanwijzingen in hun hart. Zij vastten, onthielden zich van vlees en werkten in stilte. Zij kwamen regelmatig bij elkaar: dagelijks voor de Mis, wekelijks voor besprekingen. Zij leefden een leven van armoede en wat zij bezaten, bezaten zij gemeenschappelijk. Zij kozen een leider die aan de ingang van het terrein woonde. Het leven op de berg Karmel gaf hun verstrooide leven een doel en bracht hun verwarde geest tot rust. Hun harten die bezorgd waren geweest over veel dingen, voelden zich vrij. De kapel in het midden van de cellen nodigde hen uit om daar het centrum van hun leven te vinden.

Deze elementen werden bijeengebracht in een korte leefregel, die de Regel van de karmelieten werd. Albertus, Patriarch van Jeruzalem, die in Akko woonde, gaf deze leefregel ergens tussen 1206 en 1214 aan de gemeenschap. Hij besloot het document met een vermaning: 'Dit hebben wij jullie kort geschreven, daarmee jullie gedragvorm vaststellend volgens welke je moet leven... Men

gebruike evenwel de onderscheiding, die de leidraad is van de deugden.⁶

Hoewel de Regel het niet duidelijk vermeldt, zijn er aanwijzingen dat de eremieten op de berg Karmel zich bezig hielden met enige pastorale werkzaamheden. Dergelijke werk zou binnen het kluizenaarsleven mogelijk zijn geweest.

Vanaf 1238 begonnen de karmelieten de berg Karmel te verlaten voor nieuwe vestigingen in Europa. Tegen 1291, na een verblijf van bijna honderd jaar in de wadi, hadden alle karmelieten zich teruggetrokken. Oorlogvoering tussen moslims en christenen maakte de berg onhoudbaar. ‘De invallen van de heidenen’, schreef Paus Innocentius IV, ‘hebben onze geliefde zonen, de eremieten van Onze Lieve Vrouw van de berg Karmel gedwongen om zich, niet zonder pijn in het hart, te begeven naar andere landen over de zee.’⁷

Zij reisden naar Cyprus, Sicilië, Frankrijk en Engeland. In het begin was het de bedoeling een leven als eremiet voort te zetten, maar zeer snel hadden ze zich omgevormd tot een van de bedelorden. Zo voegden ze zich bij de Franciscanen, Dominicanen en Augustijnen. Hun leefregel gegeven door Albertus kreeg zijn definitieve vorm in 1247 en werd de officiële Regel van de karmelieten. De verandering versterkte hun gemeenschapsleven en stond hun

6 Zie *Albert's Way*, ed. Michael Mulhall, O. Carm. (Roma: Institutum Carmelitanum, 1989). De tekst van de Regel in zowel de Latijnse als de Engelse versie is te vinden op de pagina's 2-21. Een Nederlandse vertaling van de Regel staat in de Appendix van dit boek. Zie: Epiloog, *Karmelregel*, vertaling Kees Waaijman, Almelo 1998. (Uniforme verwijzing naar de Karmelregel, hoofdstuk 24; 1999.)

Albertus werd tot patriarch van Jeruzalem gekozen in 1205. In het Heilig Land aangekomen, vestigde hij zijn zetel in Akko gedurende de eerste maanden van 1206. Voordat hij gekozen werd tot Patriarch was hij Bisschop van Bobbio in 1184 en van 1185 tot 1205 van Vercelli. Gedurende die tijd was hij gemachtigd door Paus Innocentius III om een 'vorm van leven' te ontwikkelen voor de Humiliaten, een groep boetelingen die verscheidene conflicten met de hiërarchie had. Het was een beweging bestaande uit geestelijken, celibataire leken en ook enkele gehuwden. Albertus werd zowel Patriarch van Jeruzalem als pauselijk afgevaardigde voor het Heilig Land. Hem werd de taak gegeven om het Heilig Land weer tot één geheel te verenigen.

7 Smet, deel 1, 35.

toe niet alleen in eenzaamheid te leven, maar ook daar waar de omgeving geschikt was voor hun wijze van leven.⁸

De ontwikkeling van de orde voltrok zich over een uitgestrekt geografisch panorama. Tegen het einde van de dertiende eeuw, zestig jaar na aankomst in Europa, was de orde van een kleine verzameling van mannen in een smalle vallei in Palestina tot ongeveer honderdvijftig kloosters, verspreid over twaalf provincies in Europa en het Middellandse Zeegebied uitgegroeid. Met praktisch geen officiële documentatie van haar ontstaan, behalve wat betreft haar Regel en Constituties, met geen stichter en als een gemeenschap zonder naam, besloot de Karmel de dertiende eeuw met zijn eerste afgestudeerden in de theologie. Gerard van Bologna ontving zijn doctorstitel van de Universiteit van Parijs in 1295. Twee jaar later werd hij gekozen tot prior generaal van de orde.

De korte tijd op de berg Karmel heeft voor altijd het oude pad van de karmelitaanse traditie gevormd. Elke belangrijke figuur op het pad van de Karmel keerde in herinnering en in zijn hart terug naar de berg om vernieuwd te worden door de oorspronkelijke impulsen die de groep in de cellen rondom de kapel bijeen bracht. Misschien las ieder in de geschriften van de oorsprong ook wel datgene wat hij zelf zocht. Johannes van Hildesheim († 1375) riep hun bijvoorbeeld in herinnering, zij het met wat romantiek: ‘De oorspronkelijke bewoners van de berg Karmel waren eenvoudige eremieten. Ongeletterd en arm als zij waren, bezaten zij geen perkamenten en waren zij geen schrijvers. Zij konden beter overweg met bidden dan met schrijven.’⁹

8 De Regel van 1247 toont een sterker worden van het gemeenschapsleven en een beweging naar de steden toe, aangezien de Karmelieten de status van mendicanten aannamen. Hierdoor ontstaat geen tegenstelling tussen contemplatief leven en apostolaat, aangezien deze nieuwe mendicanten zichzelf tevens als contemplatieven beschouwden. Waarschijnlijk was het in het begin een overwegend uit leken bestaande groep. Spoedig werden de karmelieten meer geestelijken.

9 Smet, deel 1, 93.